

พื้นที่สร้างสรรค์: พื้นที่แห่งการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนชายแดนใต้

Creative Space: Learning Area for Children and Youth in the Southern Border of Thailand.

อนุพนธ์ อนุมา¹ และจิรัชยา เจียวกัก²

Anupon U-ma¹ and Jirachya Jeawkok²

¹นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

²อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

¹Master Student of Arts in Social Administration Prince of Songkla University, Pattani Campus

²Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Prince of Songkla University, Pattani Campus

Corresponding Author Email: anupon.u@psu.ac.th

Received: 4 October 2022

Revised: 3 December 2022

Accepted: 6 December 2022

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องพื้นที่สร้างสรรค์นับเป็นพื้นที่อิสระทางความคิดการแสดงออกทางพฤติกรรมตัวตนในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ สำหรับการสร้างประสบการณ์เปิดโอกาสการพัฒนา โดยมีครอบครัว ชุมชน สังคมโดยรอบรอบในการสนับสนุน กิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ที่ควรจะเป็นและมีความเหมาะสมเพื่อการตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชายแดนใต้ในรูปแบบที่ต้องการซึ่งพื้นที่สร้างสรรค์ที่สามารถถ่ายทอดในรูปแบบการเรียนรู้ นั้นเป็นทางกายภาพที่ปลอดภัย พื้นที่ทางความคิดที่สามารถแสดงความคิดอย่างอิสระเพื่อสื่อถึงสังคมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งพื้นที่ทางสังคมเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมที่ความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่หากการแสดงออกที่สร้างสรรค์นั้นไม่ผิดต่อหลักบริบทพื้นที่หรือหลักการทางสังคมนั้นนับได้ว่าเป็นการแสดงออกที่สร้างสรรค์ สามจังหวัดชายแดนใต้มีลักษณะเด่นอัตลักษณ์เฉพาะ จากสภาพภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความโดดเด่นของความเป็นชนมลายู เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นพหุชาติพันธุ์ และพหุวัฒนธรรม กอปรกับเป็นพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ และเกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจและอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เปราะบาง โดยเฉพาะสังคมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชายแดนใต้ที่เติบโตท่ามกลางบริบทปัจจัยที่มีแต่ความเสี่ยงด้วยสถานการณ์โดยเฉพาะภัยจากสถานการณ์ด้วยน้ำมือมนุษย์ ทำให้เกิดพื้นที่กิจกรรมที่สร้างสรรค์ เป็นพื้นที่ให้ความสวัสดิการสำหรับการทำกิจกรรมมีการสนับสนุนมีความพยายามเข้าใจการเรียนรู้ซึ่งทั้งหมดนี้เราเรียกว่าเป็นพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่ความเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมอย่างสร้างสรรค์ ที่ใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกหลักในการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้และมุ่งหวังที่จะก้าวผ่านในสังคมที่มีคุณภาพในการก้าวผ่านยุคศตวรรษที่ 21 ต่อไป

คำสำคัญ: พื้นที่สร้างสรรค์, เด็กและเยาวชนชายแดนใต้, พื้นที่แห่งการเรียนรู้

Abstract

Academic Article Creative space is an independent, Creative and beneficial space for creating experiences, Opportunities for development. The surrounding family, community, community, and community to support creative activities that are appropriate and appropriate to meet the needs of children and youth in the southern border area. It can be transmitted in a learning fashion. It's a safe physical environment. Ideological spaces that can freely express ideas to creatively communicate to society. Social spaces allow children and young people to participate in unique areas. If creative expressions are not wrong with spatial context or social principles, they are considered creative. The three southern border provinces have unique identities from the geopolitical

conditions. the outstanding characteristics of the Malayu people are multi-ethnic and multicultural areas. This area is also vulnerable to political and economic unrest, especially children's and youth's societies in the southern border region, which have grown in the midst of risk factors, especially human-made disasters, creating a space for creative activities. activities are encouraged, efforts are made to understand learning. All of which we call a creative space to bring value to society by using participatory communication as a key mechanism for creating creative spaces for children and young people in the three southernmost provinces and aiming to move through a quality society through the 21st century.

Keywords: Creative Space, Children Youth in the Southern Border, Learning Area

บทนำ

เด็กและเยาวชนไทยกำลังเผชิญกับความเสี่ยงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยุคโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่ห้อมล้อมไปด้วยความผันผวนถึงความไม่แน่นอน และไม่ชัดเจน สังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่จากชุมชนให้กลายเป็นชุมชนเมืองซึ่งล้วนแต่เกิดจากการพัฒนาพื้นที่ที่เป็นสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากครอบครัวและเกี่ยวโยงไปสู่ปัจจัยอื่น วิลเลียม และซานเซล (2013) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของบุตรนั้นมีรูปแบบและกระบวนการหลายขั้นตอนรวมถึงเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายด้วยเหตุการณ์มีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงมีปัจจัยและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในระดับครอบครัว ชุมชน ในขณะที่เด็กและเยาวชนเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เพื่อเตรียมไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดี แต่ด้วยสภาพพื้นที่และบริบทที่ต้องซึมซับพฤติกรรมจากสื่อสารสาธารณะจะนำไปสู่การมีมุมมองความรุนแรง สื่อลามก อนาจาร เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในแหล่งมั่วสุม จนพฤติกรรมเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเด็กและเยาวชน ปัจจุบันปัญหาของเยาวชนในสังคมไทยมีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมเมืองที่ประกอบด้วยเยาวชนเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกายและสรีระวิทยา กระบวนการคิดวิเคราะห์ส่งผลให้มีการมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงที่เป็นส่วนหนึ่งนำไปสู่การก่ออาชญากรรม เกิดจากการขาดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกาย และปัญหาความรุนแรงซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากปัญหาคอรัว สภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่ชักจูงไปในทางไม่ดี ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน การสร้างพื้นที่สร้างสรรค์มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน (เกษตรชัย และคณะ, 2561) ในขณะที่ยผลการสำรวจของ Thailand Policy Lab (2564) ได้มีการสำรวจเจาะลึกเรื่องสุขภาวะของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยบนอินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2564 พบว่า เด็กและเยาวชนหากพูดถึงสุขภาวะทางจิตเป็นเรื่องหลัก รองลงมาเป็นเรื่องสุขภาวะทางสังคม สุขภาวะทางกายภาพ สุดท้ายเป็นเรื่องสุขภาวะทางปัญญา ในขณะที่วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ได้กล่าวถึงสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในฐานะสังคมไทยมีความเปราะบาง อันเกิดจากปัญหาเรื้อรังเชิงโครงสร้างที่เป็นรากเหง้าทางปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเปราะบางทางด้านสุขภาวะทางจิต ดังนั้น สังคมไทยต้องให้ความสำคัญเพื่อให้เด็กและเยาวชนของชาติเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งทางด้านกายภาพ สติปัญญา และสังคม อันเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ของเยาวชน ในขณะที่สถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่ชายแดนใต้ อันเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีความหลากหลายทางศาสนา และอยู่ในท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้น้ำมีมนุษยภัยจากรายงาน การพัฒนาเด็กและเยาวชนประจำปีของกิจการเด็กและเยาวชน (2560) พบว่า สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม และจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ต้องกลายเป็นกลุ่มเปราะบางที่รัฐต้องเข้ามาดูแลอย่างเร่งด่วน ทั้งทางด้านปัจจัยพื้นฐานที่ควรจะได้รับและพื้นที่แสดงความคิดเห็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกถึงความรู้สึก

ซึ่งเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน รวมถึงส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีบทบาทในการทำกิจกรรม มีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางเพื่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การพัฒนาเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ของดิเรก หมางมานะ และคณะ (2563) ได้นำเสนอสถานการณ์ของเด็กและเยาวชน พบว่า เยาวชนตกเป็นเครื่องมือของขบวนการก่อความไม่สงบ และมีความจำเป็นในการหาแนวทางเพื่อเร่งรัดพัฒนากลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะการเสริมสนับสนุนให้เยาวชนมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมตามความถนัดและความต้องการอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาเยาวชนให้มีจิตอาสาและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาระหว่างโรงเรียนในชุมชน รวมถึงการมีส่วนร่วมของเยาวชน ครอบครัว ชุมชน เป็นตัวกำกับและอยู่บนฐานของการรู้จักตัวเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในแต่ละช่วงวัยการพัฒนารูปแบบพื้นที่สร้างสรรค์มีรูปแบบที่แตกต่างขึ้นอยู่กับสิ่งสนับสนุน

ดังนั้น จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการเกิดพื้นที่ปลอดภัย พื้นที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในการแสดงออกในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านกายภาพ ด้านความคิด ด้านสังคม ซึ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างเสริมศักยภาพเด็กและเยาวชน โดยการมีส่วนร่วม และสามารถอธิบายถึงสถานการณ์ปัญหาเด็ก เยาวชน และครอบครัวได้แนวทางการสร้างเสริมศักยภาพของเด็กและเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมที่ควรอย่างยิ่งที่จะมีรูปแบบพื้นที่สร้างสรรค์ในลักษณะรูปแบบการพัฒนาเยาวชนของบริบทเข้ามา มีบทบาทร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องบทบาทองค์กรที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับบริบทของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ พื้นที่สร้างสรรค์นับเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างประสบการณ์ โอกาสในการพัฒนารอบด้านตามวัยที่ตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชน โดยมุ่งให้เกิดกระบวนการเรียนรู้สร้างสรรค์ในรูปแบบบริบทของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้มีการค้นพบศักยภาพของเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางความคิด พื้นที่ทางสังคม และพื้นที่ทางสื่อ อันเป็นพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนหากเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาที่ตอบโจทย์พื้นที่สร้างสรรค์ดังกล่าวแล้ว จะยังทำให้เกิดทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมต่อไปในอนาคต

บทวิเคราะห์

จากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดจากอดีตจนถึงปัจจุบันส่งผลกระทบต่อชีวิตความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดจากอดีตจนถึงปัจจุบันด้วยความขัดแย้งในปัจจุบันและนำไปสู่การส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ส่งผลกระทบต่อการจัดการของเด็กและเยาวชนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีผลกระทบและการสูญเสียที่จะเกิดในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มเปราะบาง และเป็นเป้าหมายหลักที่สามารถชักนำไปสู่การเกิดปัญหาทางสังคมนั้นสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักในการดูแลเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ควรให้ความรู้ปลูกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรม ให้มีค่านิยมที่ดีประพฤติปฏิบัติในทางที่พึงประสงค์ของสังคม

“พื้นที่สร้างสรรค์” เป็นพื้นที่ที่สร้างเสริมประสบการณ์ สร้างโอกาสการพัฒนาความคิดและแสดงถึงกิจกรรมตามวัยที่มีความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ในบริบทพื้นที่ที่ของตนเองแบบมีส่วนร่วม บริบทของตนโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มวัยต่าง ๆ และสร้างโอกาสในการพัฒนารอบด้านตามวัยที่ตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชน โดยมุ่งให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ออกมาอย่างสร้างสรรค์ซึ่งส่วนที่เกี่ยวข้องอันดับแรกเป็นสถาบันครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับพรหมพิไล บัวสุวรรณ (2554) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในบุตรเข้าใจได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับระดับการปฏิบัติและบริบทของการมีส่วนร่วม ได้อธิบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลักษณะความเป็นหุ้นส่วนแสดงความคิดเห็นความร่วมมือร่วมใจ มีความเกี่ยวข้องความรับผิดชอบร่วมกัน เช่นเดียวกับมูฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลิฮียี และนัชซิม่า บาเกาะ (2563) ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของการมีความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองโรงเรียนและชุมชนเพื่อร่วมกันสนับสนุนและพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย มีส่วนเกี่ยวข้องกันส่งผลการเกิดพื้นที่สร้างสรรค์ซึ่งเด็กและเยาวชนที่กำลังเติบโตก้าวสู่ผู้ใหญ่ที่มีคุณค่า พื้นที่

สร้างสรรค์อันเป็นพื้นที่ต้องศึกษาพื้นฐานและพัฒนาเด็กเยาวชน ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยใช้เวลาอยู่กับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยส่วนใหญ่จนขาดการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างและขาดทักษะการแก้ปัญหาเพราะขาดทักษะการปฏิสัมพันธ์ร่วม ส่งผลต่อการ ประพฤติตนที่ไม่สมควรและเป็นสาเหตุของปัญหาซึ่งเหนี่ยวนำสู่การพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมและ สามารถรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้พื้นที่สร้างสรรค์อันประกอบด้วย 1) พื้นที่ทางกายภาพ 2) พื้นที่ทางความคิด 3) พื้นที่ทางสังคม และ 4) พื้นที่ทางสื่อ พื้นที่ทางกายภาพ หมายถึง เป็นพื้นที่ที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในการทำกิจกรรมอย่างอิสระและสร้างสรรค์ พื้นที่ทางความคิด หมายถึง เป็นการเปิดเวทีหรือกิจกรรมการแสดงออกถึง ความสามารถส่งเสริมศักยภาพของตน พื้นที่ทางสังคม หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการสังคมในการกำหนดทิศทางการบริการ และสวัสดิการต่างที่เด็กควรจะได้รับ พื้นที่ทางสื่อ หมายถึง เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถรับและเข้าใจสื่อสารสาระณะ ทุกประเภท และรวมถึงการแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นไปได้ว่าเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาพื้นที่ ดังกล่าวก็สามารถที่ ตอบโจทย์พื้นที่สร้างสรรค์ดังกล่าว จะยิ่งทำให้เกิดทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมต่อไปได้ ในขณะที่ พื้นที่สร้างสรรค์หากนำมา เป็นกระบวนการหรือสิ่งสนับสนุนต่อการขับเคลื่อนในด้านที่แต่ละพื้นที่มีความเป็นจุดเด่นนั้น อาจเป็นนวัตกรรมทางสังคมที่มีความ เป็นจุดเด่น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2553) ซึ่งมีความสอดคล้องกับนันทิยา ดวงกุ่มเมศ และสิรินทร พิบูลานาวัน (2562) ได้ศึกษาพื้นที่สร้างสรรค์กลไกการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการสร้างความเป็นพลเมืองให้เยาวชนไทย ซึ่งเป็นแนวคิดในการรณรงค์ที่ใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ริเริ่ม ออกแบบ และขับเคลื่อนกิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทในการดำเนินชีวิต ซึ่งการวิจัยถึงผลกระทบ ของพื้นที่สร้างสรรค์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของ เยาวชนในมิติของความเป็นพลเมือง พบว่า เยาวชนแกนนำที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพื้นที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง มีกรอบคิด ความเป็นพลเมืองที่สะท้อนจากความตระหนักในตนเอง ความตระหนักในความต่าง ความตระหนักถึงความรับผิดชอบ และความ ตระหนักต่อความเป็นไปในโลก รวมถึงมีลักษณะความเป็นพลเมืองในด้านการกระทำที่ปรากฏอย่างชัดเจน ทั้งในมิติของการกระทำ ในชีวิตประจำวัน การกระทำในฐานะพลเมือง และการกระทำที่เป็นธรรมในสังคมทำให้

สรุปได้ว่า พื้นที่สร้างสรรค์ ถือว่าเป็นกลไกหนึ่งของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในเด็กและเยาวชนตามทุนชุมชนของตนที่มี อยู่และการมีส่วนร่วมที่ทุกส่วนดังนั้นพื้นที่สร้างสรรค์เป็นบริบทหนึ่งทางสังคมที่เป็นสาธารณะ ทุกคนสามารถเรียนรู้และเข้าใจถึง การแบ่งปันพื้นที่เพื่อเปิดโอกาสแนวคิดด้านกิจกรรมในมิติ ด้านความคิด ด้านกายภาพ ด้านสื่อ และสังคม สู่การพัฒนาทางสังคมซึ่ง มีการเชื่อมโยงกับบริบทพื้นที่ เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ ความคิดเห็น และความต้องการของเด็กและเยาวชนและเป็นรากฐานที่สำคัญ ในการสร้างเสริมสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง รวมถึงการ มีส่วนร่วมของพลเมืองในสังคม ส่งผลการขัดเกลาทางสังคมก็เป็นส่วน หนึ่งที่สามารถพัฒนาการพฤติกรรมที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและบทบาทในการพัฒนาสังคมและการเชื่อมโยงถึงความความเป็นบริบท พื้นที่ในการส่งเสริมพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีความหลากหลายในทุกด้าน

“เด็กและเยาวชน” คำว่า “เยาวชน” ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ ว่าเป็น บุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และไม่ใช่เป็น ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส นอกจากนี้ คำว่าเยาวชน ตามความหมายขององค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายไว้คือ คนในวัยหนุ่มสาว คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี วันเยาวชนแห่งชาติได้เริ่มมีขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2528 หลังจากที่ยังคงการสหประชาชาติได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2528 เป็นปีเยาวชนสากล ดังนั้น เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2528 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติกำหนดให้วันที่ 20 กันยายน ของทุกปีเป็นวัน เยาวชน

เยาวชนมีวุฒิภาวะที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ทั้งด้านประสบการณ์ การเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมและด้านอารมณ์ความรู้สึกซึ่งจะ มีน้อยกว่าผู้ใหญ่ แต่เป็นพลังสำคัญที่เยาวชนมีส่วนร่วมและมีบทบาทต่อการพัฒนาชาติบ้านเมืองได้อย่างเต็มที่มีนั้น ถือเป็น ความสำเร็จทางสังคมและประเทศชาติเป็นสำคัญ หากบุคคลพัฒนาตนเองได้ดีก็จะเป็นกำลังสำคัญและมีคุณค่าต่อการพัฒนาสังคม

และประเทศชาติ และอีกด้านหนึ่งการพัฒนาสังคมและประเทศชาติก็จะเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาของบุคคลด้วย เยาวชนทุกคนจึงต้องร่วมมือกันผลักดันให้เกิดมาตรการที่จะสร้างความเชื่อมั่นในวิถีการพัฒนาด้วยสันติ และสร้างสำนึกสันติภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝัง อบรมสั่งสอนเยาวชนให้รู้จักเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน มีความอดทนอดกลั้น ความเป็นประชาธิปไตยและเสรีภาพพื้นฐาน และที่สำคัญเยาวชนไทยควรกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองและประเทศชาติให้เป็นประโยชน์สุขต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งปัจจุบันชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงและสัมพันธ์กันตามยุคสมัยโดยรวมในขณะที่วิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เกี่ยวโยงกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดเวลา จนลืมไปว่าวิถีสังคมหรืออัตลักษณ์ อันเป็นจุดเด่น ของแต่ละพื้นที่ส่งผลต่อสภาพสังคมและจิตใจของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน และส่งผลถึงปัจจัยต่าง ๆ ของการเกิดปัญหาที่ซับซ้อนตามมารวมถึงคุณภาพชีวิต มีการเชื่อมโยงกันในกลุ่มวัยต่างโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนส่งผลต่อโอกาสหรือความเหลื่อมล้ำของเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่นหรือเยาวชนซึ่งเป็นวัยที่มีพยายามค้นหาตัวตน บทบาทอัตลักษณ์ของตนเอง และมีความสามารถในการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะวางแผนชีวิตต่อไปในอนาคต หากกระแสรุ่นสามารถการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองเข้าใจบทบาทหน้าที่ ด้วยสภาพที่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมเด็กอาจจะถูกมองว่าเป็นตัวแปรหลักในการเปลี่ยนแปลงจึงมองได้ว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่ควรมีบทบาทต่อทัศนคติการประพฤติของเด็กและเยาวชนให้มีความใกล้ชิดยิ่งขึ้น (พิชณี โสทธิโยธิน, 2022)

เดือนเต็ม ไกรเทพ (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลหนองบัว อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์พฤติกรรมดังกล่าวเกิดจากกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้และการนำผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงของชีวิตเด็กและเยาวชนซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี อันเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาอิสลามรองลงมาเป็นศาสนาพุทธในขณะเดียวกันประชาชนอยู่ในท่ามกลางความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดใช้แดนใต้ เพราะสถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนทางตรง และอ้อมเด็กและเยาวชนจึงสูญเสียผู้ดูแลหลักและกลับกลายเป็น กลุ่มเปราะบางในทางเดียวกันการค้นพบตัวเองในกลุ่มเด็ก และเยาวชนถ้าค้นหาตัวเองได้ก็จะแสดงบทบาทของช่วงวัยนั้นอย่างสร้างสรรค์ เป็นขั้นตอนการพัฒนาทางสังคมของ Erik Erikson (1978) ที่กล่าวถึงความเป็นกับความสับสนในเอกลักษณ์กับความสับสนในบทบาทของตน และเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิต การจัดการปัญหาทางอารมณ์ การวางตัวกับเพื่อน การปรับตัวทางการเรียน รวมถึงการจัดการปัญหาอารมณ์ ซึ่งมีปัจจัยหรือพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงที่จะนำมาความรุนแรง ดังนั้นการมีพื้นที่กลางหรือพื้นที่ที่รับฟังความคิดเห็นการทำการกิจกรรมร่วมกันแบบสร้างสรรค์นั้นก็เป็ทางออกอีกวิธีหนึ่งอย่างไรก็ตาม สถาบันครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนในการจัดการช่องว่างหรือสิ่งเหนี่ยวนำไปสู่ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในเด็กและเยาวชน

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เยาวชน หมายถึง บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุ 14-18 ปี เป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย ด้านพฤติกรรม และด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เยาวชนต้องบทบาทหน้าที่ตนควรปฏิบัติ เช่น การพัฒนาตนเองอยู่สม่ำเสมอ มีความกตัญญูต่อพ่อแม่และมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ครู ผู้มีพระคุณ เป็นต้น เยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตหากได้รับการชี้แนะ และปลูกฝังให้เยาวชนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ทรัพยากรมนุษย์มีการเพิ่มขึ้นและอัตราการเพิ่มในช่วงวัยก็มีความแตกต่างกันแต่มีความสัมพันธ์กันในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีการพัฒนาความคิดเอกลักษณ์ของตัวเอง

“ชายแดนใต้” จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจการค้าชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาในลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากปัญหาในพื้นที่อื่นประกอบด้วยประเด็นปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง ซึ่งจะนำไปสู่ประเด็นปัญหาความมั่นคงของประเทศ พื้นที่สามจังหวัดเป็นพื้นที่เยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้

มีศักยภาพและเรียนรู้เท่าทัน เพื่อป้องกันภัยจากปัญหาทางสังคมและการเมือง อีกทั้งจะได้ใช้ศักยภาพในการดำเนินชีวิตในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าของข่ายพื้นฐานของการพัฒนาเยาวชนมีความเกี่ยวข้องกับบริบทต่าง ๆ

พื้นที่ได้ชายแดน เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ที่มีการอาศัยอยู่ร่วมกันในหลากหลายศาสนาซึ่ง จากการศึกษาสถานการณ์และแนวทางการพัฒนาเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ กล่าวถึงชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่สุดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีประชากรประมาณร้อยละ 80 คือ ชาวมลายูมุสลิม อีกร้อยละ 20 คือ ไทยพุทธและชาวจีนชนบทรณนิยมของชาวมลายูมุสลิมในเขตจังหวัดชายแดนใต้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับศาสนาอิสลาม แต่เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง การพัฒนาพื้นที่และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งนำไปสู่ผลกระทบอย่างต่อเนื่องด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ที่จุดแรกเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ได้สะท้อนปัญหาที่สั่งสมในตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งลักษณะของปัญหาดังกล่าวมีความซับซ้อนและมีความเชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ ในหลายมิติ โดยสถานการณ์ความรุนแรงและความไม่สงบที่เกิดขึ้นนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ได้สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นสั่งสมมานานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกพื้นที่และส่งผลกระทบในวงกว้างและเยาวชนซึ่งนำพาถึงความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อปัญหาของสถาบันของครอบครัวรวมทั้งมีผลกระทบและความสูญเสียที่เกิดขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชน จากการรวบรวมข้อมูลผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า ด้วยและการสูญเสียดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความขัดแย้งด้วยเช่นกันเด็กและเยาวชนในจังหวัดปัตตานี ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคมมากมายอีกทั้งเป็นสังคมเปราะบางเนื่องด้วยความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์ ผ่านตัวแทนผู้นำเด็กและเยาวชนโดยจัดตั้งเป็นสภาเด็ก และเยาวชนประจำจังหวัดมีหน้าที่ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนของแต่ละระดับ

การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเกี่ยวกับเด็ก โดยใช้พื้นที่สร้างสรรค์เป็นจุดแลกเปลี่ยนทางความคิด แล้วนำไปสู่การ และแนวทางการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนของเยาวชนจังหวัดปัตตานี รูปแบบพื้นที่สร้างสรรค์ในมุมมองของกลุ่มเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ใช้พื้นที่นี้เป็นจุดส่วนรวมของเยาวชนในพื้นที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของพื้นที่และเปลี่ยนพื้นที่ด้วยบรรยากาศสร้างสรรค์ และมีความตระหนัก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง ชุมชน และประเทศต่อไป

“พื้นที่แห่งการเรียนรู้” พื้นที่การเรียนรู้อาจเป็นพื้นที่ที่เราคิดว่าเป็นพื้นที่ทางกายภาพที่จับต้องได้และเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ได้ทุกวัยซึ่งสามารถปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ทั้งนี้ทิศทางการขับเคลื่อนแห่งพื้นที่สร้างสรรค์ย่อมมีสาระมุ่มมองที่แตกต่างกัน บนพื้นฐานบริบทต้นทุนของชุมชนนั้นและอาจกล่าวได้ว่าเงื่อนไขของเทคโนโลยีก็อาจมีส่วนเกี่ยวข้องต่อปัจจัยของการเกิดพื้นที่สร้างสรรค์และพื้นที่การเรียนรู้ของกลุ่มสังคมที่พยายามจะอธิบายถึงความหลากหลายของพื้นที่ที่สามารถเรียนรู้ได้เฉพาะทางนี้ ยังมีพื้นที่ที่น่าสนใจและเป็นพื้นที่ที่เปราะบางที่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์และถือได้ว่ามีต้นทุนของทรัพยากรความเป็นพหุวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย พื้นที่ชายแดนใต้เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมศาสนาสังคมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ และสามารถเป็นพื้นที่ ต้นแบบของการพัฒนาการเรียนรู้ในยุคแบบใหม่ที่มีการผสมผสานของความ เป็นอัตลักษณ์ของเฉพาะถิ่นซึ่งสามจังหวัด ชายแดนใต้อยู่ในคาบสมุทร และมีประวัติศาสตร์จุดเด่นท้องถิ่นมลายู ทำให้การเรียนรู้มีความหลากหลายทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรมจึงเกิดปัจจัยหลักของพื้นที่การเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งจะประกอบด้วยกลุ่มคนบริบททางสังคมอัตลักษณ์พื้นที่การบริหารจัดการทางเฉพาะบุคคลเครือข่าย ซึ่งจะนำไปสู่การทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการสื่อสารทางสังคมเพื่อเกื้อหนุน ซึ่งนำไปสู่ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะ สารสนเทศ สื่อเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มหรือความรู้ใหม่ใหม่โดยเน้นผลลัพธ์ของการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงซึ่งการเรียนรู้จะมีการเปลี่ยนแปลงให้มีความสอดคล้องกับสถานะปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า

เป็นปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างเช่นความก้าวหน้าทางนวัตกรรม ที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาททำให้เกิดการปรับเปลี่ยนออกแบบพื้นที่ เรียนรู้สร้างสรรค์ ตามยุคสมัยทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของชุมชนที่ตนเองอาศัยรวมถึงเครือข่ายที่เข้าร่วมมา มีบทบาทที่ของการเกิดพื้นที่การเรียนรู้สร้างสรรค์ เยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโครงสร้าง หรือทุนทางสังคมแตกต่างกัน รวมทั้งรูปแบบทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตในชุมชน และกลไกทางสังคม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิถีศาสนาโดยเฉพาะเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ทำให้กระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีความแตกต่างกัน ยิ่งโครงสร้างชุมชนจะมีอัตลักษณ์เฉพาะเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส นับได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจการค้าชายแดน แต่เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคง การพัฒนาพื้นที่และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนซึ่งนำไปสู่ผลกระทบอย่างต่อเนื่องด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา (สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ และคณะ, 2022) ซึ่งมีความสอดคล้องกับปาน วลัย และคณะ (2561) เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวมีผลต่อความก้าวร้าวของเด็กใน 3 จังหวัดภาคใต้ พบว่า ความรุนแรงในครอบครัวที่มีผลต่อความก้าวร้าวของเด็ก ด้านความรุนแรงทางด้าน วาจา สมาชิกในครอบครัวก็มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุดทั้งในวัยเด็กและวัยรุ่นซึ่งเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว ดิเรก หนามมานะ และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่องสถานการณ์และแนวทางการพัฒนาเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สถานการณ์ของเยาวชนมุสลิมยังหลายประเด็น เช่น ปัญหาเสพติด การมีความสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การไม่ประกอบศาสนกิจ การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับตัวในสังคมปัจจุบัน ตลอดจน การตกเป็นเครื่องมือของขบวนการก่อความไม่สงบ โดยมีแนวทางแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนในพื้นที่ทำกิจกรรมตามความถนัดและความต้องการอย่างเหมาะสม และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเยาวชน นอกจากนั้นควรส่งเสริมและให้โอกาสบุคคลที่เคยดำเนินชีวิตผิดพลาดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาเยาวชนให้มีจิตอาสาและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาระหว่างโรงเรียนในชุมชน ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน ครอบครัว ชุมชน โดยอาศัยหลักศาสนาเป็นตัวกำกับและอยู่บนฐานของการรู้จักตัวเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในแต่ละช่วงวัย การมีส่วนร่วมนี้จะเป็นกลไกสนับสนุนการทำกิจกรรมสำหรับการสร้างทัศนคติเชิงบวก และครอบคลุมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การออกแบบกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชนที่เป็นประโยชน์และทำให้เยาวชนตระหนักคุณค่าของการมีพื้นที่การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ได้แก่ กิจกรรมให้เยาวชนเยี่ยมผู้สูงอายุ การแข่งกีฬา การจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนเพื่อทำกิจกรรมจิตอาสา เช่น การทำความสะอาด คุโบร์ จนเกิดกิจกรรมอย่างน้อย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการสานความสัมพันธ์ 2) ด้านภูมิปัญญา 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านความรู้และทักษะ สอดคล้องกับพระมหากษัตริย์ กิตติโสภณ และคณะ (2564) ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของคนรุ่นใหม่ในการออกแบบอนาคตชุมชนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า การพัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการทำงานเป็นทีม การพัฒนาด้วย 4 กระบวนการ คือ การพัฒนาความคิดและการจัดการ การพัฒนาความสัมพันธ์และการดูแล การพัฒนาการทำงานและการเป็นผู้ให้ การพัฒนาการดำเนินชีวิต และการพัฒนาตนเอง 2) กิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของคนรุ่นใหม่ ได้แก่ หลักสูตร “การฝึกอบรมศักยภาพเยาวชนในการออกแบบอนาคตชุมชนสร้างสรรค์” มีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นงานฝึกอบรมและพัฒนาเสริมสร้างทักษะเด่นที่มีอยู่ในเยาวชนให้มีความโดดเด่นและนำไปสู่การสร้างสิ่งสร้างสร้างสรรค์ 3) โมเดลการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของคนรุ่นใหม่ในการออกแบบอนาคตชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 พัฒนาความคิดในตัวเอง ขั้นที่ 2 พัฒนากระบวนการคิด ตระหนักในความคิด พัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่การทดลองปฏิบัติ ขั้นที่ 3 เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ แสดงออกต่อชุมชนส่วนรวม ภายใต้กรอบ สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับช่วงวัยและความรู้ความสามารถ

ดังนั้น สรุปได้ว่าพื้นที่การเรียนรู้หมายถึงพื้นที่ทางกายภาพที่มีความปลอดภัยและสามารถศึกษาค้นคว้าเรียนรู้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันได้ พื้นที่การเรียนรู้ในสามจังหวัดชายแดนใต้มีลักษณะเด่นเฉพาะซึ่งอาจเกิดจากแหล่งรวมตัวของพื้นที่ในชุมชนนั้นทำให้เกิดความรู้ใหม่ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนและออกแบบของการใช้พื้นที่ให้สอดคล้องกับผู้ใช้โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ทั้งนี้อาจนำมาซึ่งการเกิดพื้นที่สร้างสรรค์ด้านอื่น เช่น ด้านสื่อ ด้านความคิด ด้านวัฒนธรรมซึ่งมีความโดดเด่นของความเป็นพื้นที่มลายูและการเกิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพภูมิรัฐศาสตร์เหล่านั้นล้วนที่เป็นที่มาจากการมีพื้นที่ทางกายภาพให้เข้ากับบริบททักษะชีวิตของกลุ่มวัยนั้นและสามารถนำไปสู่กระบวนการคิดอย่างมีสร้างสรรค์ได้

สรุป

จังหวัดชายแดนใต้ นับได้ว่าเป็นพื้นที่ที่สำคัญ เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะบริบทความเป็นพหุวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของกลุ่มชนมลายูโดยเฉพาะทางด้านสังคม และเกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจและอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เปราะบาง โดยเฉพาะสังคมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชายแดนใต้ที่เติบโตท่ามกลางบริบทปัจจัยที่มีแต่ความเสี่ยงด้วยสถานการณ์ โดยเฉพาะภัยจากสถานการณ์ด้วยน้ำมือมนุษย์ เยาวชนในจังหวัดชายแดนใต้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ นับเป็นกลุ่มเปราะบาง และความหวังในการทำให้การดำเนินกิจกรรมที่มีความ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างการคุ้มกันเยาวชนที่ต้องการพื้นที่ในการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชน การจำกัด ประเด็นปัญหา ที่มีความเชื่อว่าเด็กและเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญของครอบครัวที่จะมุ่งสร้างประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต ฉะนั้นควรมีการส่งเสริมให้เกิดการค้นพบศักยภาพที่มีคุณค่าของตนเอง การพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสามารถรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผ่านพื้นที่สร้างสรรค์ที่อันประกอบด้วย 1) พื้นที่ทางกายภาพ 2) พื้นที่ทางความคิด 3) พื้นที่ทางสังคม และ 4) พื้นที่ทางสื่อ พื้นที่ทางกายภาพ หมายถึง เป็นพื้นที่ที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในการทำกิจกรรมอย่างอิสระและสร้างสรรค์พื้นที่ทางความคิด หมายถึง เป็นการเปิดเวทีหรือกิจกรรมการแสดงออกถึงความสามารถส่งเสริมศักยภาพของตน พื้นที่ทางสังคม หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการสังคมในการกำหนดทิศทาง การบริการ และสวัสดิการต่างที่เด็กควรจะได้รับ พื้นที่ทางสื่อ หมายถึง เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถรับและเข้าใจสื่อสาธารณะทุกประเภท และรวมถึงการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ เป็นไปได้ว่าเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาพื้นที่ เพื่อสื่อความเป็นบริบททางสังคมสาธารณะมีความเข้าใจในหน้าที่ในหลายมิติ มิติทางความคิด ทางกายภาพ สื่อ และสังคม ซึ่งกล่าวโดยรวมว่าเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ เป็นพื้นที่ให้ความสวัสดิการสำหรับการทำกิจกรรมมีการสนับสนุนมีความพยายามเข้าใจการเรียนรู้ ซึ่งทั้งหมดนี้เราเรียกว่าเป็นพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่ความเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมต่อไปได้ ในขณะที่พื้นที่สร้างสรรค์เป็นไปได้อาจเกิดเป็น “พื้นที่แห่งการเรียนรู้” ที่ใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกหลักในการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้และมุ่งหวังที่จะก้าวผ่านในสังคมที่มีคุณภาพในการก้าวผ่านยุคศตวรรษที่ 21 ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิชาการนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านคณาจารย์ในหลักสูตร และท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ เพื่อให้บทความวิชาการนี้ มีความสมบูรณ์ จนได้รับการตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560). *แนวทางการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.*

2560. กรุงเทพฯ: กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เกษตรชัย และทีม. (2561). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 10(1): 118-148
- ดิเรก หมานมานะ, มุฮัมหมัดรอฟีอ์ มูซอ และพะเยาว์ ละกะเต็บ. (2563). “สถานการณ์และแนวทางการพัฒนา
เยาวชนมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”, *วารสารสังคมศาสตร์*, 9(1), 22
- เดือนเต็ม ไกรเทพ. (2560). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลตำบล
หนองบัว อำเภอมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4*
- นันทิยา ดวงภูมิเมศ และสิรินทร พิบูลภานุวัธน์. (2562). พื้นที่สร้างสรรค์ กลไกการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการสร้างความเป็น
พลเมืองให้เยาวชน ไทย. *วารสารศาสตร์*, 12(2), 87-87
- ปาน วลัย และคณะ. (2561). *ความรุนแรงในครอบครัวมีผลต่อความก้าวร้าวของเด็กใน 3 จังหวัดภาคใต้*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระมหากฤษฎา กิตติโสภณ, พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร และสุภัทรชัย สีสะใบ. (2564). การพัฒนาศักยภาพและโอกาสของคน
รุ่นใหม่ในการออกแบบอนาคตชุมชนเชิงสร้างสรรค์. *Journal of MCU Social Science Review*, 2(3), 1-13
- พระมหาสนอง ปัจโจปการี. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). *ครอบครัวและโรงเรียน หันส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว
- พิชณี โสทธิโยธิน. (2022). ความสอดคล้องของภาพสะท้อนความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อเด็กผ่านความหมายชื่อนิทานกับ
เนื้อความ พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี*, 13(1), 1-32
- มุฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลิฮียี และนัชชีมา บาเกาะ. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของบุตร. *วารสารวิทย
บริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 31(1), 243-254
- สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์, วริน ทนบุญยิ่ง และภาณุวัฒน์ รักติวงศ์. (2022). สภาพและแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้
กีฬาเป็นฐานสำหรับเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 17(2), 87-96
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2553). *พื้นที่สร้างสรรค์*. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2565, จาก
<https://www.thaihealth.or.th/Content/27761-พื้นที่สร้างสรรค์.html>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. (2565). *สรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัด ชายแดนใต้ ในรอบ 12 เดือน*. สืบค้นเมื่อ
11 กันยายน 2565, จาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/5956>.
- Erik H. Erikson. (1978). *Experience in Science for Young Children*. New York: A Division of Litton Educational
Publishing
- Unicef Thailand. (2561). *ผลการสำรวจความต้องการของเยาวชนไทย ปี 2561*. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562,
จาก <https://thailand.ureport.in/story/182/>
- Thailand Policy Lab. (2564). *สุขภาวะเด็กและเยาวชนในประเทศไทยบนอินเทอร์เน็ต*. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2565,
จาก <https://thailandpolicylab.com/event/thailand-policy-lab-pix-thai-registration/>.
- Williams, T. T., & sanchez, B. (2013). Identifying and decreasing barriers to parent involvement for inner-
city parents. *Youth & Society*, 45(1), 54-74